

15 września w Instytucie Sobieskiego odbyło się zamknięte spotkanie z dr. Georgem Friedmanem, amerykańskim strategiem, analitykiem geopolitycznym, założycielem Geopolitical Futures oraz Stratfor. Friedman podkreślał rosnącą rolę Polski i państw Trójmorza. Rozmowa koncentrowała się wokół konsekwencji wojny na Ukrainie, zmieniającej się pozycji Rosji, przyszłości relacji transatlantyckich oraz możliwości, jakie dla Europy Środkowo-Wschodniej tworzy obecna sytuacja geopolityczna.

Jednym z istotnych wątków dyskusji była rzeczywista kondycja Rosji i jej zdolność do realizacji zakładanych celów strategicznych. Zdaniem Friedmana Rosja jest słabsza niż wydawało się to kilka lat temu na Zachodzie. Wojna na Ukrainie pokazała jednocześnie, że potencjał militarny państwa nie może być analizowany w oderwaniu od determinacji społeczeństwa do obrony własnego terytorium. Gotowość do ponoszenia kosztów wojny i obrony państwa pozostaje jednym z kluczowych czynników wpływających na wynik konfliktu.

W tym kontekście szczególne znaczenie przypisano Polsce. Jej doświadczenia historyczne – w tym okres rozbiorów, utrata państwowości oraz późniejsze podporządkowanie zewnętrznym mocarstwom – stanowią ważny element współczesnej polskiej tożsamości strategicznej. Jednocześnie Polska znajduje się dziś w zupełnie innym miejscu niż jeszcze kilka dekad temu. Wzrost gospodarczy, rozwój potencjału obronnego, znaczenie geograficzne oraz rosnąca rola Europy Środkowo-Wschodniej sprawiają, że kraj ten dysponuje coraz większymi możliwościami kształtowania swojego otoczenia.

Istotnym tematem była również przyszłość Trójmorza. Inicjatywa ta może stać się nie tylko formatem współpracy politycznej, lecz także platformą budowania realnej siły gospodarczej i infrastrukturalnej regionu. Warunkiem jej powodzenia jest jednak rozwój własnego kapitału oraz zdolności do finansowania strategicznych przedsięwzięć. Silna baza gospodarcza może z kolei zwiększać zainteresowanie regionem ze strony największych światowych gospodarek i inwestorów – zarówno ze Stanów Zjednoczonych, jak i z Chin.

W dyskusji zwrócono również uwagę na regulacyjne bariery utrudniające współpracę gospodarczą w Europie. Jednym z potencjalnych kierunków rozwoju Trójmorza może być tworzenie wspólnych mechanizmów prawnych i instytucjonalnych, które ułatwiałyby prowadzenie działalności gospodarczej i realizację inwestycji ponad granicami państw regionu.

Najważniejszym wnioskiem ze spotkania była jednak potrzeba świadomego wykorzystania zmiany, jaka dokonała się w Polsce i całej Europie Środkowo-Wschodniej. Sytuacja geopolityczna stworzyła dla państw regionu większą przestrzeń do samodzielnego definiowania własnych interesów i kierunków rozwoju. Trójmorze może stać się jednym z narzędzi wykorzystania tej możliwości – pod warunkiem, że za politycznymi deklaracjami pójdą kapitał, infrastruktura, instytucje i konkretne projekty.

Dzisiejsza pozycja Polski jest rezultatem nie tylko jej historii, lecz także przemian gospodarczych i geopolitycznych ostatnich dekad. Kluczowym wyzwaniem pozostaje zatem nie samo dostrzeżenie tej zmiany, ale przełożenie jej na długofalową strategię państwa i regionu.

